

Kijkwijzer: Oudervriendelijke school

Wat kan oudervriendelijkheid inhouden?

- Op basis van acht criteria reiken wij een aantal kapstokken aan waaraan het oudervriendelijke karakter van de school kan worden opgehangen.

1. HET GEBOUW EN DE INFRASTRUCTUUR

Een school met een oudervriendelijk gebouw heeft een duidelijke hoofdingang en bewegwijzering. Door zichtbare communicatie verstrekt de school informatie over wie er allemaal werkt en aan welk thema of project er wordt gewerkt. De school geeft ouders het gevoel dat ze binnen mogen komen en welkom zijn. Het gebouw en de speelplaats zijn veilig, gezellig en schoon.

- Ziet iedere bezoeker snel en gemakkelijk waar de hoofdingang is?
- Is de inkom aangenaam en uitnodigend om binnen te komen?
- Zijn er wegwijzers naar de directie, het secretariaat, de toiletten,...?
- Krijgen de ouders een rondleiding in de school wanneer zij hun kind inschrijven?
- Is de school aangepast voor rolstoelen of kinderwagens?
- Is er op de speelplaats of in de inkomhal een plaats waar ouders kunnen wachten?
- Is er een informatiebord voor allerlei activiteiten?
- Is er een infobord specifiek voor de ouderwerking?
- Zijn er werken van de eigen leerlingen tentoongesteld?
- Zijn de gangen, trappen en toiletten goed onderhouden?
- Worden de talenten van ouders ingezet voor het verfraaien van de school?

2. HET ONTHAAL

De ontvangst is vriendelijk, uitnodigend en respectvol. De hartelijke manier van omgaan uit zich zowel in de persoonlijke en telefonische contacten als in de geschreven communicatie. Ouders krijgen het gevoel dat ze welkom zijn en dat ze met hun vragen terecht kunnen op school. Ouders krijgen de kans om een rustig gesprek te voeren met iemand van de school. Een drankje aanbieden, aan een ronde tafel gaan zitten, ervoor zorgen dat er ongestoord gepraat kan worden, ... kunnen drempelverlagend zijn voor ouders. Tijdens het inschrijfmoment krijgen ouders in verstaanbare taal informatie over de schoolwerking en de vier pijlers van de engagementsverklaring. Alle medewerkers van de school zijn in staat om een respectvol gesprek te voeren met de ouders.

- Kan je de directeur spreken bij het begin of einde van de schooldag of op afspraak?
- Worden ouders ook buiten de schooltijden ontvangen?
- Hebben de medewerkers van de school voldoende aandacht voor het onthaal van ouders in het kader van ouderbetrokkenheid op school?
- Verloopt het telefonisch contact met ouders professioneel en vriendelijk?
- Worden ouders warm onthaald op het moment dat ze hun zoon of dochter inschrijven?
- Worden de ouders voldoende geïnformeerd over het pedagogisch project van de school?
- Worden ouders voldoende geïnformeerd over de praktische afspraken van de school?
- Weten ouders wat van hen verwacht wordt inzake oudercontacten, individuele begeleiding van hun kind, taalbeleid en aanwezigheid door de leerlingen (engagementsverklaring)?
- Weten de ouders wie bijzondere taken opneemt binnen het schoolteam zoals zorgcoördinator of leerlingbegeleider, brugfiguur, CLB-medewerker, bijzondere leerkracht,... Waar en wanneer kan je hen bereiken?
- Worden ouders ingelicht over de ouderwerking op de school?

3. COMMUNICATIE OUDERS – SCHOOL

Een oudervriendelijke school zorgt ervoor dat informatie over de school en de ouderwerking op verschillende manieren wordt gecommuniceerd: schriftelijk (bvb. nieuwsbrief, website, email) en mondeling (bvb. Informatie- en kennismakingsavond voor (nieuwe) ouders). De

school levert inspanningen om goed te communiceren met ouders. Er is nagedacht over de wijze waarop de informatie op tijd, regelmatig en in begrijpelijke taal aan ouders wordt gegeven. De school houdt rekening met ouders uit een andere cultuur en hun taal.

- Heeft de school verschillende manieren om op maat van de ouders te communiceren?
- Worden alle ouders bereikt met de informatie?
- Begrijpen alle ouders de informatie die door de school wordt verspreid?
- Kunnen alle medewerkers van de school een respectvol gesprek voeren met ouders?
- Worden ouders regelmatig geïnformeerd over de thema's waarrond er wordt gewerkt in de school en in alle klassen?
- Wordt er jaarlijks een activiteitenplanning verspreid?
- Organiseert de school laagdrempelige activiteiten om te communiceren met de ouders?
- Is er een kennismakingsbijeenkomst of informatieavond voor (nieuwe) ouders op school?
- Worden ouders voldoende en begrijpbaar geïnformeerd over rechten en plichten van hun kinderen in verband met onderwijs, gezondheid,...?
- Zijn er duidelijke afspraken over de inhoud en de manier waarop er wordt gecommuniceerd met nieuw samengestelde gezinnen?
- Weten ouders wat er wordt besproken binnen de ouderraad en/of de schoolraad?
- Weten ouders hoe ze hun talenten kunnen inzetten om mee te helpen, mee te denken en mee te bepalen binnen de school en binnen de ouderwerking?
- Worden ouders tijdig en correct geïnformeerd over wijzigingen in de schoolorganisatie? (vb. wijziging van zwemdag,...)
- Is er een positief beleid over de omgang en communicatie met anderstalige ouders?
- Heeft de school een communicatieplan voor crisissituaties?

4. OUDERCONTACTEN

De school engageert zich om voldoende vaste, formele contactmomenten te plannen op uren die haalbaar zijn voor elke betrokkene. Het rapport is begrijpelijk. Een oudervriendelijke school maakt duidelijk kenbaar wat de bedoeling is en wat er van ouders wordt verwacht bij (rapport)gesprekken. Zo lichten de ouders de school in over problemen die ze thuis ervaren en over speciale, noodzakelijke zorg voor hun kind. De medewerkers van de school gaan op een respectvolle manier met ouders om tijdens (ouder)contacten. De leerkrachten laten blijken dat zij zicht hebben op het kind en zijn verdere loopbaan; en op de mogelijke inbreng van henzelf en van de ouders. Moeilijke (zorg-)gesprekken worden zorgvuldig gevoerd en ouders worden betrokken bij het zoeken naar oplossingen in geval van problemen.

Bovendien worden ouders aangemoedigd om (extra) contact te zoeken als zij dat wensen.

- Zijn er voldoende (rapport)besprekingen met ouders?
- Ervaren de ouders het rapport als duidelijk en begrijpelijk?
- Zorgt de school voor een veilige en discrete omgeving waar delicate zaken besproken kunnen worden.
- Worden ouders tijdig betrokken bij het zoeken naar oplossingen in geval van problemen?
- Praat de school met ouders over mogelijke extra zorg en ondersteuning voor kinderen?
- Weten ouders wat van hen verwacht wordt op het vlak van begeleiding en ondersteuning van hun kind?
- Maken leerkrachten haalbare afspraken met ouders over hun rol bij de begeleiding en ondersteuning van hun kind?
- Is er bij het oudercontact ook aandacht voor het positieve van het kind?
- Rapporteren de leerkrachten op een respectvolle manier over een kind?
- Zijn de uren waarop de officiële oudercontacten plaatsvinden ook haalbaar voor alle ouders?
- Kunnen gescheiden ouders eventueel op vraag, afzonderlijk terecht bij de leerkrachten?
- Werd er nagedacht over het oudercontact voor ouders in diverse gezinsvormen?
- Biedt de school ruimte aan externen om het oudercontact bij te wonen ter ondersteuning van de ouders?
- Kennen de ouders de data van de oudercontacten bij het begin van het schooljaar?
- Gebeuren er eventueel huisbezoeken indien dit nodig en nuttig zou zijn?
- Is er binnen de school vorming voor personeelsleden rond de communicatie met ouders op oudercontacten?

5. ACTIVITEITEN VOOR OUDERS

In een oudervriendelijke school is er openheid en ruimte voor diverse ontmoetingskansen, inspirerende en ondersteunende activiteiten.

- Zijn er diverse ontmoetingsactiviteiten of feesten waarop de ouders worden uitgenodigd?
- Zijn de personeelsleden van de school aanwezig op dergelijke ontmoetingsactiviteiten?
- Zijn er activiteiten op schoolniveau of per klas waaraan ouders of grootouders kunnen meewerken?

- Is het activiteiten aanbod uitnodigend voor de ouders? Komen de meeste ouders naar de georganiseerde activiteiten?
- Worden er vormingsavonden of informatieavonden georganiseerd rond een interessant thema voor ouders?
- Wordt aan ouders gevraagd over welk thema ze graag een infoavond zouden hebben?
- Worden er cursussen aangeboden voor ouders bv. computer, opvoeding, taallessen,...
- Luistert de school actief naar de noden en bekommernissen van ouders?
- Zijn er voldoende kansen voor informele ontmoetingen voor ouders op school?3

6. OUDERPARTICIPATIE

De school biedt ouders kansen om actief te zijn binnen een ouderwerking. Ouders kunnen zich vanuit hun interesses en mogelijkheden inzetten als losse medewerker, lid van een (tijdelijke) werkgroep, klasouder, lid van de ouderraad/ ouderwerking, gemandateerde ouder in de schoolraad. In een oudervriendelijke school wordt er, indien mogelijk rekening gehouden met standpunten en adviezen van de ouders. De ouders worden betrokken wanneer er beslissingen moeten worden genomen over belangrijke thema's.

- Is er een schoolraad op de school?
- Is er een ouderraad op de school?
- Is er een ouderwerking op de school?
- Zijn ouders op de hoogte van de verschillende inspraakorganen en mogelijkheden?
- Zijn de ouders in de schoolraad aangeduid door en uit de ouderraad? (niet voor GO!)
- Worden ouders ondersteund in hun rol in de schoolraad?
- Heeft de schoolraad ook invloed op genomen beslissingen?
- Werd er rekening gehouden met het standpunt van de ouders?
- Is er een goed overleg tussen de ouderwerking en de leerkrachten bij het organiseren van activiteiten?
- Kan de ouderwerking, in samenspraak met de school, zelf acties op touw zetten of initiatieven nemen?
- Zijn er voldoende ouders die regelmatig klaarstaan om een handje te helpen?
- Worden er inspanningen geleverd om minder zichtbare ouders inspraak te laten hebben?
- Werden in het verleden al verbeteringen doorgevoerd die voortvloeiden uit vragen, noden of suggesties van de ouderwerking?
- Heeft de school een vrijwilligersbeleid?
- Wordt de inzet van de vrijwilligers voor de school en/of de ouderwerking geapprecieerd?
- Worden nieuwe ouders warm onthaald als zij zich aanbieden als vrijwilliger?

7. SCHOOLKOSTEN EN REGLEMENT

Ouders worden tijdig en op een begrijpelijke manier geïnformeerd over de schoolkosten.

Ouders weten hoe en bij wie ze terecht kunnen als ze problemen hebben met de schoolrekening. Het schoolreglement bevat o.a. de engagementsverklaring waarin de wederzijdse afspraken tussen ouders en school overzichtelijk en duidelijk zijn weergegeven.

Ouders weten hoe en bij wie ze terecht kunnen voor meer info over het schoolreglement.

- Krijgen de ouders elk jaar, bij de start van het schooljaar, een schoolreglement om te ondertekenen voor akkoord?
- Begrijpen ouders de inhoud van het schoolreglement?
- Weten ouders bij wie ze terecht kunnen bij problemen met het schoolreglement of bij een tuchtprocedure?
- Worden ouders via de ouderraad en de schoolraad betrokken bij het bepalen van de schoolkosten?
- Weten ouders bij het begin van een schooljaar hoeveel het hen gaat kosten?
- Denkt de school actief na over manieren om de kosten te drukken (eventueel samen ouders en leerlingen)?
- Weet je als ouder bij wie je terecht kan bij problemen met de schoolrekening?
- Is de privacy van ouders en kind voldoende beschermd in geval van betalingsproblemen?
- Weten personeelsleden op een respectvolle en discrete manier om te gaan met een melding van betalingsproblemen?

8. SCHOOL EN OMGEVING

Elke school is ingebed in de eigen omgeving. In een optimale situatie is dat een relatie waarbij zowel de school als de samenleving elkaar kunnen helpen en ondersteunen. Op heel veel vlakken kunnen school, ouders en lokale gemeenschap elkaar ondersteunen en wederzijds versterken. Dat kan bv. gaan over het ter beschikking stellen van een ruimte, extra parkeerruimte voor een weekendactiviteit, beamer, een scherm, een klankinstallatie, ... Daarnaast doet een oudervriendelijke school beroep op capaciteiten en kansen uit de eigen omgeving om het pedagogisch proces te versterken.

- Werkt de school samen met externe organisaties die ouders of bepaalde doelgroepen van ouders ondersteunen?
- Werkt de school samen met de lokale organisaties voor een cultureel aanbod voor de ouders en leerlingen?
- Mag een lokale vereniging gebruik maken van de schoolinfrastructuur buiten de uren?
- Bouwt de school haar netwerk met externe organisaties uit om de samenwerking te bevorderen?
- Organiseert de school (verkeers)activiteiten om de schoolomgeving te optimaliseren waarbij ouders betrokken worden (bv. fietspools, carpools, autoluwe schoolweek,...)
- Stelt de school haar expertise ten dienst van de buurt?
- Werkt de school samen met lokale initiatieven voor buitenschoolse opvang?

Dit document is gebaseerd op het document Label Oudervriendelijke School,
gemaakt door de 3 Ouderkoepels (GO! Ouders – KOOGO – VCOV).

De huidige tekst is een samenwerkingsproduct van KOOGO en GO! Ouders.(december 2016)